

APRENTATGE BASAT EN PROBLEMES

GUIA DOCENT

Eva Serrat-Graboleda
Susana Mantas-Jiménez
David Ballester-Ferrando
Concepció Fuentes-Pumarola
David Cámara-Liebana

APRENTATGE BASAT EN PROBLEMES

Guia docent

Eva Serrat-Graboleda, Susana Mantas-Jiménez,
David Ballester-Ferrando, Concepció Fuentes-Pumarola,
David Cámara-Liebana

Dades CIP recomanades per la Biblioteca de la UdG

CIP 378:61 SER

Serrat Graboleda, Eva, autor

Guia docent de l'Aprenentatge Basat en Problemes del Grau en Infermeria / Eva Serrat-Graboleda, Susana Mantas-Jiménez, David Ballester-Ferrando, Concepció Fuentes-Pumarola i David Cámara-Liebana. – Girona : Documenta Universitaria : Oficina Edicions UdG, 2024. – 1 recurs en línia (58 pàgines) : Il·lustracions, taules, gràfics

Descripció del recurs: 18 desembre 2024

ISBN 978-84-9984-689-7 (Documenta Universitaria). ISBN

978-84-8458-705-7 (Oficina Edicions UdG)

I. Mantas-Jiménez, Susana, autor II. Ballester-Ferrando, David, autor
III. Fuentes-Pumarola, Concepció, autor IV. Cámara-Liebana, David, autor

1. Aprenentatge basat en problemes 2. Infermeria – Ensenyament
3. Llibres electrònics

CIP 378:61 SER

© dels textos: els seus autors i autores

© de l'edició: Universitat de Girona

© de l'edició: Documenta Universitaria

Foto de la coberta: Kaboompics.com (<https://www.pexels.com/es-es/foto/naturaleza-soleado-mujer-verano-4498093/>)

ISBN

978-84-8458-705-7 – Servei de Publicacions de la UdG

978-84-9984-689-7 – Documenta Universitaria

DOI

10.33115/b/9788499846897

Girona, 2024

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència Creative Commons de tipus Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.4.0. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font, que no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Índex

Introducció a l'Aprenentatge Basat en Problemes al Grau en Infermeria.....	11
Competències relacionades amb l'ABP	15
Organització de la gestió de l'ABP a la Facultat d'Infermeria de la UdG.....	17
Comissió d'ABP.....	17
Coordinació de l'ABP	17
Professorat responsable de les assignatures integrades a l'ABP	18
Professorat tutor de l'ABP	19
Rol de l'estudiant.....	21
Algoritme de l'organització de l'ABP a la Facultat	22
Funcionament de l'ABP a la Facultat d'Infermeria	23
Formació del professorat tutor de l'ABP.....	23
Formació dels estudiants en la metodologia d'ABP	24
Creació i integració dels casos	24
Creació del manual de casos de l'ABP	25
Desenvolupament de les sessions tutorial de l'ABP	26
Desenvolupament de la sessió plenària.....	31
Desenvolupament de les reunions postutorials.....	33

Avaluació de l'ABP	35
Puntualitat	35
Sessions tutorialis d'ABP	36
Fonts bibliogràfiques	42
Sessió plenària	43
Avaluació total del procés d'ABP	46
Avaluació del professorat tutor d'ABP	46
Autoavaluació de l'estudiant	48
Avaluació recuperable. Cas Exprés	48
Annexos	51
Annex 1. Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en els estudis del grau en Infermeria de la Facultat d'Infermeria de la UdG	51
Annex 2. Taxonomies dels verbs d'aprenentatge	53
Annex 3. Citacions bibliogràfiques segons l'estil Vancouver	55
Bibliografia	57

Índex de taules

Taula 1. Criteris d'avaluació de la rúbrica de la puntualitat.....	36
Taula 2. Graella de puntuació de les sessions tutorials.....	37
Taula 3. Criteris d'avaluació de la rúbrica de les sessions tutorials d'ABP.....	38
Taula 4. Paràmetres d'avaluació de l'exposició de la sessió plenària	44
Taula 5. Barem per a l'avaluació de la comunicació oral	45
Taula 6. Ponderació de les qualificacions del procés ABP	46
Taula 7. Criteris d'avaluació del professorat tutor d'ABP	47
Taula 8. Equivalències entre les categories intel·lectuals per nivells de complexitat creixent amb les categories de Bloom.....	54
Taula 9. Verbs d'acció de la taxonomia de Bloom en català.....	55

Índex de figures

Figura 1. Algoritme d'organització de l'ABP de la Facultat Infermeria de la UdG	22
Figura 2. Els objectius pel desenvolupament Sostenible, amb la infografia original de l'ONU.....	52
Figura 3. Classificació dels ODS. Els cinc eixos dels Objectius de desenvolupament sostenible.....	52
Figura 4. Dimensions cognitives de la taxonomia de Bloom	54

Introducció a l'Aprenentatge Basat en Problemes al grau en Infermeria

L'any 1999 l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) a partir del procés de Bolonya, configura una estratègia de canvi de l'ensenyament i l'aprenentatge dels estudis universitaris per promoure una resposta unificada a les necessitats de la nostra societat, en evolució constant, i a la vegada que els nous professionals tinguin prou eines per cobrir aquestes demandes.

Una de les mesures que adopta l'EEES és el d'un canvi de paradigma en les metodologies docents dirigit a un aprenentatge basat en competències i aprenentatge al llarg de la vida. Per assolir aquesta mesura es creu convenient adaptar aquest entorn educatiu amb noves metodologies docents que siguin innovadores i que al mateix temps siguin el camí per assolir aquestes competències.

En aquest marc, la Facultat d'Infermeria de la Universitat de Girona, va introduir des de l'any 2006 la metodologia docent de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) de forma transversal a totes les assignatures de grau, de forma que a cada curs es fa l'ABP integrant totes les assignatures obligatòries combinades amb altres metodologies tradicionals. A més, la Facultat d'Infermeria, d'acord amb les indicacions del Marc General de l'Agència de Qualitat Universitària (AQU)[1], sobre la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària i també en relació amb l'Objectiu 5 d'aconseguir la igualtat entre gèneres que forma part

dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) (es pot consultar informació relativa als ODS a l'Annex 1), va incorporar de manera transversal en totes les assignatures del grau, la competència en perspectiva de gènere en els estudis d'Infermeria el curs 2020-2021, competència que també s'ha d'assolir en l'ABP.

L'ABP és un plantejament educatiu orientat a l'aprenentatge de l'estudiantat en petits grups de cooperació i col·laboració i sota supervisió de tutoria [2] i és a la vegada, una metodologia d'aprenentatge protagonitzada per l'estudiant, en la qual el punt de partida és un problema o situació que cal analitzar per tal comprendre-la, i plantejar els objectius d'aprenentatge per assolir les competències previstes mitjançant el desenvolupament d'habilitats de pensament crític [3] i la responsabilitat per aprendre [4].

Els estudis realitzats sobre la metodologia ABP demostren que és un mètode d'aprenentatge innovador [5, 6] que evidencia una relació positiva entre aquesta metodologia i la millora del pensament crític en l'estudiantat [7] i una millora substancial en el procés d'aprenentatge [8].

Cheng et al. [9] van portar a terme una metaanàlisi on es va determinar que l'ABP era la metodologia d'aprenentatge amb millors resultats respecte a l'adquisició de coneixements d'entre les sis que van comparar. En aquest cas els estudis es van centrar en l'aprenentatge de la infermeria geriàtrica, però altres estudis com el de Jamshidi et al. [10] corroboren l'impacte positiu que té aquesta metodologia en l'aprenentatge, les actituds i la percepció de l'estudiantat d'infermeria vers la seguretat de la persona atesa. I fins i tot, s'ha vist com l'ABP pot millorar competències més transversals com la capacitat de lideratge, les habilitats comunicatives, el pensament crític i el treball en equip [11, 12], aspectes tots ells indispensables per al desenvolupament de la professió infermera. Tot i això, aquesta metodologia continua suposant certs reptes i, per tant, cal que se'n faci un seguiment i avaluació periòdicament [11]. Concretament, des de la seva implantació, l'experiència amb la metodologia ABP a la Facultat d'Infermeria de la Universitat de Girona ha mostrat una molt bona acceptació tant pel professorat com per l'estudiantat. Malgrat això, amb la incorporació de les xarxes socials, les noves tecnologies i la intel·ligència artificial, cal adaptar la metodologia ABP a aquests nous canvis. Tot i que suposa un repte, s'ha vist que el seu ús té un impacte positiu en la motivació i interès de l'estudiantat i pot incrementar les seves habilitats de raonament [13].

Durant aquests divuit anys d'experiència amb l'ABP a la Facultat d'infermeria de la UdG, també s'han anat incorporant noves competències en els estudis. Com són les competències associades a la perspectiva de gènere i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Competències relacionades amb l'ABP

Les competències relacionades amb aquesta metodologia són transversals, aquelles que fan referència a un conjunt de característiques personals o relacionals, d'habilitats cognitives i instrumentals. Les competències que s'avaluen en l'ABP a l'estudi d'Infermeria de la UdG són les següents:

- Responsabilitzar-se del propi aprenentatge utilitzant el procés d'avaluació com a mitjà de reflexió i millora de la pròpia actuació.
- Comunicar-se oralment i per escrit sobre temes de la seva especialitat de forma original i creativa, adaptant-se a l'auditori o als destinataris i utilitzant suports o recursos que fan més eficaces les produccions orals.
- Seleccionar autònomament les fonts i la informació rellevant, del mateix àmbit de coneixement, per respondre a uns objectius concrets.
- Desenvolupar la capacitat d'identificar desigualtats per raó de sexe i gènere amb perspectiva interseccional i de dissenyar solucions per fer-hi front.
- Identificar i comprendre els ODS relacionats amb els casos plantejats.
- Adquirir habilitats en l'ús de llenguatge incliusiu en la comunicació oral i per escrit.

Organització de la gestió de l'ABP a la Facultat d'Infermeria de la UdG

COMISSIÓ D'ABP

El fet de tractar-se d'un projecte de Facultat on s'integren totes les assignatures troncal·s de l'estudi es fa necessària una molt bona coordinació. Per aquest motiu es creà una comissió delegada de la Junta de Facultat on estan representants tots els actors que participen en aquesta metodologia: coordinació d'ABP de primer, segon i tercer curs, dos membres del professorat responsables d'assignatura que alhora siguin membres de tutoria d'ABP de cada curs, un membre del professorat amb crèdits ABP formatiu i un membre d'estudiantat de tercer curs del grau en Infermeria. Entre les seves funcions hi ha les d'elaborar el reglament intern de funcionament, fer la valoració i seguiment del curs, elaborar i revisar documents d'ajuda i de suport, i fer propostes de millora.

COORDINACIÓ DE L'ABP

D'ençà que va sorgir la metodologia docent basada en l'ABP, es considera paral·lelament la necessitat que el professorat implicat en l'ABP, assumís la

responsabilitat de la seva coordinació. Cada curs del grau d'Infermeria té un professor o professora que coordina l'ABP.

La coordinació de l'ABP implica un seguit de punts clau per tal de garantir la seva efectivitat. Les seves responsabilitats són:

- Coordinar el professorat implicat en l'ABP del semestre.
- Proposar les reunions pretutorials de l'ABP.
- Moderar i fer de secretari o secretària en la preparació dels casos.
- Acordar el funcionament de les sessions postutorials i ser portaveu del professorat tutor d'ABP davant de la Comissió d'ABP.
- Gestionar els aspectes relatius a l'organització i preparació i està en contacte directe amb la Coordinació d'Estudis, atès que l'organització acadèmica dels horaris s'aprova a final del mes de juny o a principi de juliol de cada any.
- Responsabilitzar-se pel bon funcionament de l'ABP i, per tant, ha de solucionar, en la mesura que li sigui possible, les incidències que es puguin generar.
- Coordinar l'elaboració del manual de casos a partir dels documents comuns i del material aportat per cada membre del professorat responsable d'assignatures.

PROFESSORAT RESPONSABLE DE LES ASSIGNATURES INTEGRADES A L'ABP

Cada assignatura compta amb un membre del professorat responsable d'assignatura. Per al bon funcionament i desenvolupament de l'ABP, és imprescindible que el professorat responsable d'assignatures de curs, es reunixin amb la coordinació d'ABP, per preparar i consensuar els casos que es treballaran durant el semestre.

El professorat responsable d'assignatura té les següents responsabilitats:

- **Relacionades amb l'assignatura.** Establir els continguts que es treballaran a l'ABP i proposar objectius d'aprenentatge, d'acord amb un cronograma integrat i adequat per al bon desenvolupament de l'ABP.

- **Col·laboració interdisciplinària.** Col·laborar amb altres membres del professorat i de coordinació de l'ABP per integrar continguts que afavoreixin l'aprenentatge de l'estudiantat.

El professorat responsable de les assignatures integrades a l'ABP és una peça clau per al bon funcionament de la metodologia.

- **Sessions pretutorials.** Proposar i consensuar els objectius d'aprenentatge per a l'estudiantat, decidir quins continguts es treballaran amb l'ABP i dissenyar els casos.

L'establiment dels objectius és el resultat d'un procés de treball cooperatiu i de consulta. Això s'aconsegueix mitjançant el treball en equip docent responsable d'assignatures, amb expertesa en diferents àrees de coneixement.

PROFESSORAT TUTOR DE L'ABP

En la metodologia ABP, la persona tutora és qui facilita l'aprenentatge de l'estudiantat, i esdevé, per tant, una peça clau en el sistema. A continuació es descriu el seu rol.

Involucrar-se activament en el funcionament de l'ABP

- Dur a terme les sessions tutorial amb el grup assignat.
- Assistir i participar en les reunions de preparació, postutorials i d'avaluació.
- Assistir i participar en les sessions plenàries.
- Col·laborar en l'elaboració de material docent, Manual d'ABP.
- Responsabilitzar-se de l'avaluació dels estudiants del seu grup.
- Rebre formació en la metodologia docent ABP.

Facilitar l'aprenentatge

- Clarificar les idees de l'estudiantat, sense imposar el seu propi punt de vista, identificant contradiccions i sol·licitant opinions.

- Facilitar la discussió estimulants la interacció de l'estudiantat, i intercanviant idees i experiències.
- Fomentar l'ús i aplicació de coneixements previs adquirits.
- Contribuir en la consecució dels objectius d'aprenentatge.

Promoure el pensament crític

- Emfatitzar en el raonament i la justificació de les hipòtesis plantejades.
- Estimular la capacitat de discernir, avaluar i prendre decisions argumentades.

Promoure l'aprenentatge

- Estimular que els i les estudiants aprenguin per si mateixos a través del descobriment i exploració.
- Discutir i negociar amb l'estudiantat diverses estratègies del procés de les tutories.
- Fomentar la identificació de les necessitats d'aprenentatge de l'estudiantat.

Afavorir bones dinàmiques de grup

- Vetllar perquè el funcionament del grup afavoreixi la consecució dels objectius d'aprenentatge.
- Estimular l'esforç i les contribucions de l'estudiant.
- Dur a terme una crítica raonable i constructiva.
- Ser objectiu en l'avaluació dels i les estudiants.
- Demostrar un interès actiu en el grup.
- Crear un ambient relaxat i obert per iniciar una discussió.
- Escoltar i respondre adequadament a les preguntes de l'estudiantat.
- Estimular l'interès per aprendre.
- Incentivar les bones relacions amb les persones del grup.

ROL DE L'ESTUDIANT

El rol de l'estudiant en la metodologia ABP és fonamental perquè aquesta estratègia pedagògica tingui èxit. Tot seguit s'especifica aquest rol en una relació d'objectius.

Involucrar-se activament en el funcionament de l'ABP

- Conèixer els objectius de l'ABP i com aquests es relacionen amb els seus interessos i necessitats de formació.
- Conèixer el rol del docent en la metodologia de l'ABP.

Responsabilitzar-se del propi aprenentatge

- Transformar-se en un subjecte actiu de la construcció de sabers.
- Aprendre a formular-se preguntes i a buscar les seves respostes de manera sistemàtica.
- Desenvolupar la iniciativa i l'autonomia en el seu aprenentatge.
- Adquirir competències d'autoaprenentatge.
- Identificar necessitats educatives tant personals com col·lectives.
- Ser protagonista del procés educatiu, transformant-se en un subjecte actiu i emprenedor.
- Buscar i utilitzar informació i recursos de fonts fiables per resoldre els problemes i assolir els objectius de l'ABP.
- Aplicar habilitats d'anàlisi i síntesi per avaluar la informació trobada i trobar la solució als problemes / objectius plantejats.
- Desenvolupar habilitats de pensament crític.

Treballar en equip

- Comprometre's amb el grup i treballar en equip per assolir els objectius de l'ABP.
- Treballar en equip, practicant habilitats de comunicació i resolució de conflictes:

- Respectar el torn de paraula i les opinions dels altres.
- Expressar lliurement les contribucions a l'ABP.
- Utilitzar un llenguatge respectuós i una comunicació assertiva.
- Fer ús i potenciar les competències i les habilitats de cadascuna de les persones integrants del grup per optimitzar el treball en equip.
- Respectar la diversitat i la multiculturalitat.

Adquirir habilitats socials i comunicatives

- Desenvolupar habilitats de resolució de problemes.
- Desenvolupar habilitats de comunicació efectiva.
- Desenvolupar habilitats de resolució de conflictes.

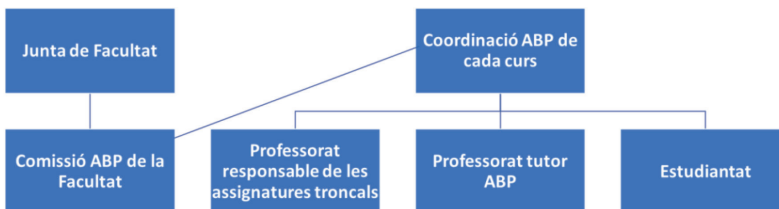
Entendre el procés d'avaluació de l'ABP

- Acceptar el *feedback* de l'estudiantat i de tutoria com a part del procés d'aprenentatge.
- Incorporar l'avaluació en aquest procés com a part de la seva formació.
- Desenvolupar habilitats de reflexió i metacognició per avaluar el propi aprenentatge.

ALGORITME DE L'ORGANITZACIÓ DE L'ABP A LA FACULTAT

A la figura 1 es mostra l'algoritme de l'organització de l'ABP a la Facultat.

Figura 1. Algoritme d'organització de l'ABP de la Facultat Infermeria de la UdG

Font: elaboració pròpia.

Funcionament de l'ABP a la Facultat d'Infermeria

FORMACIÓ DEL PROFESSORAT TUTOR DE L'ABP

Cada curs acadèmic es fa un curs introductori destinat al professorat que s'inicia en la metodologia per assegurar-ne el bon funcionament. Aquest curs té com a objectius fer conèixer els aspectes bàsics i funcionament de l'ABP a la nostra facultat així com de dotar d'habilitats bàsiques per tutoritzar un grup. Aquesta activitat formativa consisteix en una activitat de caràcter teòric sobre aspectes bàsics de l'ABP de la Facultat d'Infermeria de la Universitat de Girona i una segona activitat que consisteix a assistir com a persones observadores en dues sessions tutorialss reals. En fer aquesta observació, la tutoria del grup ABP resol dubtes i preguntes del funcionament de l'ABP. És important un acompanyament de les persones que comencen a fer de tutors i tutoress, aquest acompanyament el fa la coordinació de cada curs i membres del professorat tutor ja consolidat.

Per altra banda, de forma periòdica es fan formacions continuades i d'aprofundiment en relació amb la metodologia.

FORMACIÓ DELS ESTUDIANTS EN LA METODOLOGIA D'ABP

L'estudiantat universitari, en iniciar el grau d'infermeria, desconeix la metodologia i el funcionament de l'ABP. Per aquest motiu, es realitza una formació inicial a primer curs amb l'objectiu que coneguin l'ABP, les competències que s'assoleixen, el funcionament i l'avaluació.

Es porten a terme tres activitats formatives amb el següent ordre cronològic:

1. **Una classe participativa amb tot el grup.** En aquesta activitat docent s'expliquen els fonaments, l'organització i el funcionament de l'ABP a la Facultat, les competències que s'espera que assolixin els estudiants i el sistema d'avaluació. Aquesta és una activitat en què es fa participar els estudiants en el plantejament d'un cas ABP, amb treball de grup.
2. **Formació del servei de Biblioteca sobre la cerca d'informació i citació bibliogràfica.** En aquesta activitat docent, s'explica com accedir a la informació bibliogràfica, accés a les bases de dades i planes web acreditades i com fer la citació bibliogràfica.
3. **ABP 0.** El primer ABP que realitzen els i les estudiants de primer curs rep el nom d'ABP 0 (zero). Consisteix en dues sessions tutorials formatives no avaluables, amb el seu grup, on el tutor o tutora introdueix el funcionament de l'ABP i respon dubtes de l'estudiantat.

CREACIÓ I INTEGRACIÓ DELS CASOS

Gran part de l'èxit de la metodologia ABP està en la creació i plantejament dels casos. El cas ha de resultar atractiu i rellevant per l'estudiantat i ha de reflectir la realitat de la pràctica infermera. Això motivarà als i les estudiants a examinar els fets de manera més profunda i a formular objectius d'aprenentatge necessaris per a la seva formació.

Els casos es plantegen en forma de descripció de diversos fenòmens que es relacionen d'alguna manera. Normalment, s'entreguen per escrit, per tal que cada estudiant tingui una còpia on pugui fer-se anotacions o rellegir el cas les vegades que consideri necessàries. Cada vegada més, es recomana presentar el cas en formats diversos per tal que siguin més atractius per l'estudiantat. Entre exemples de diferents formats podríem trobar: recull de fotografies, notícies de diari, vídeos, etc.

La redacció i format del cas depèn dels objectius d'aprenentatge i de la matèria que cal treballar i ha tenir en compte:

- Estimular l'estudiantat a prendre decisions o fer judicis basats en fets.
- Motivar a l'estudiantat a definir quines suposicions són necessàries i per què.
- Estimular a l'estudiantat a identificar quina és la informació rellevant i quins són els passos i procediments per treballar el cas.

Ocasionalment, es pot considerar necessari donar informació addicional al cas. La finalitat d'aquesta informació és afavorir la reflexió i l'anàlisi més profunda de la informació que tenen sobre el cas. Així s'aconsegueix una visió més global de la situació que facilita la consecució dels objectius d'aprenentatge.

CREACIÓ DEL MANUAL DE CASOS DE L'ABP

El manual de casos de l'ABP és el document de referència bàsic que inclou els casos ideats en cada semestre, així com altres apartats clau per a l'orientació i guia del professorat i es considera un manual docent.

La creació del manual de casos de l'ABP implica tractar i filtrar el contingut de manera precisa, adjuntant la bibliografia referent als objectius d'aprenentatge per aprofundir i aclarir els dubtes que puguin sorgir durant la tutoria.

El manual té un caràcter interdisciplinari, en tant que els casos integren diverses assignatures i conceptes vinculats als mateixos [14].

El manual de casos de l'ABP integra els següents elements clau:

- Elements organitzatius:
 - Nom de la persona coordinadora de l'ABP del curs.
 - Nom del professorat responsable de les assignatures que ha elaborat i desenvolupat els objectius d'aprenentatge.
 - Identificació del professorat tutor, dels grups d'estudiants i de les aules.

- Cronograma on s'indiquen les dates de cada sessió que es durà a terme, així com les dates de les reunions postutorials i de la sessió plenària.
- Elements de caràcter temàtic o conceptual:
 - Matèries integrades en cada cas proposat a l'ABP.
 - Descripció del cas proposat.
 - Llistat d'objectius d'aprenentatge que l'estudiantat haurà d'assolir i integrar.
 - Preguntes guia que poden contribuir a la formulació dels objectius.
 - Conceptes clau i informació de la literatura en relació amb els objectius d'aprenentatge.
 - Bibliografia relativa als objectius d'aprenentatge dels casos.

DESENVOLUPAMENT DE LES SESSIONS TUTORIALS DE L'ABP

Les sessions tutorial de l'ABP escenifiquen clarament el procés de construcció i integració de coneixements per part de l'estudiantat. Aquestes, a més, permeten el desenvolupament d'habilitats de raonament i judici crític, i ofereixen la possibilitat de comprendre la importància del treball col·laboratiu i de comprometre's i responsabilitzar-se en el propi aprenentatge [14].

Les tutories tenen una durada d'1 hora i 45 minuts cadascuna.

Guia de la primera sessió tutorial ABP: escenari o cas (formulació dels objectius)

En la primera sessió tutorial els i les estudiants identifiquen, consensuen i formulen els objectius d'aprenentatge en el cas / escenari que es planteja. Concretament s'estructura de la manera següent:

1. Situació, presentació del grup i informacions de funcionament:
 - Disposició de la tutoria en cercle.

- Presentació de la persona tutora i de l'estudiantat. Lliurar una etiqueta a l'estudiantat amb el seu nom per facilitar la identificació durant la tutoria.
- Recordar breument el propòsit de l'ABP.
- Recordar breument la funció de la tutora o el tutor.
- Explicar el sistema d'avaluació: avaluació qualitativa del procés (10 % nota final de l'assignatura) i preguntes relacionades amb el cas el dia d'avaluació de cada assignatura que participa en l'ABP (10 % nota final de l'assignatura).
- Recordar als estudiants que disposen d'una tasca d'autoavaluació dels casos de l'ABP a Moodle. Es recomana que facin aquesta autoavaluació per poder comparar-la amb la de la tutora o tutor. En finalitzar el cas o casos es farà un *feedback* amb la tutora o el tutor.
- Recordar que l'ABP és d'assistència obligatòria en el seu 100 %. L'estudiantat tenen dret a l'activitat recuperable si han complert aquest 100 % i no aproven el procés o si no assoleixen l'assistència mínima (2 absències o més tant si són justificades com no, independentment de si són de la primera tutoria o la segona tutoria).

2. Inici Cas ABP:

- Recordar que a la plataforma Moodle es disposa de la llista dels verbs de la taxonomia de Bloom que serviran per facilitar la redacció dels objectius (consulteu l'Annex 2 d'aquesta guia).
- Abans de llegir el cas demanar alguna persona voluntària per tal que faci de secretari o secretària. Aquesta persona anotarà els objectius d'aprenentatge acordats, a la pissarra.
- Entregar còpia del cas a cada estudiant.
- Demanar una voluntària o voluntari per llegir el cas.
- Esperar i formular si s'escau les preguntes inicials següents:
Us sembla coneguda aquesta situació?

Algú ha tingut una experiència semblant?

Què no enteneu d'aquest cas?

Quins dubtes us genera aquest cas?

Necessiteu alguna informació més o addicional? (només si s'escau i que el cas tingui informació addicional).

- Utilitzar les preguntes guia per tal d'ajudar els estudiants a formular els objectius del cas, si s'escau (manual de casos d'ABP).
 - Proposar als estudiants que redactin els objectius.
3. Una vegada consensuats els objectius caldrà indicar:
- Que tenen la tasca de treballar els objectius buscant la informació mitjançant la bibliografia de l'assignatura, revistes d'infermeria, informació de webs oficials, protocols, etc.
 - Que no es divideixin el treball. Que cadascú treballi de manera independent cada objectiu, per després aportar i discutir la informació amb la resta del grup.
 - Han de portar la informació de cadascun dels objectius amb la font bibliogràfica consultada i recordar que hauran de lliurar dos referències en el Moodle el dia de la segona tutoria i que aquestes seran avaluades.
4. Preguntar on cercaran la informació dels casos i aportar valor a la consulta d'articles científics en alguns temes, però també a llibres i manuals.
5. Recordar que s'avalua que les referències bibliogràfiques reconguin el nom de les autores i autors complet, per distingir el gènere. Les citacions en format Vancouver aniran sense el nom complet, però hauran d'especificar a part el nom complet de l'autor o autora. Es pot consultar informació sobre les citacions segons l'estil Vancouver a l'Annex 3.
6. Finalitzar la sessió tutorial amb l'avaluació qualitativa següent (tant de l'estudiantat com del tutor o tutoria):
- Com s'ha vist la dinàmica de treball?
 - Com us heu sentit en el treball de l'ABP, de forma individual i com a grup?

- Com podem millorar, tant a nivell individual com grupal, a la següent tutoria?
- 7. Comentar que quan s'acabin tots els casos d'ABP, també es realitzarà una avaluació de la tutora o del tutor.
- 8. Donar les gràcies a la persona que ha actuat de secretària.
- 9. És convenient després de la sessió tutorial:
 - Avaluar cada estudiant segons la rúbrica avaluativa.
 - Anotar comentaris i incidències (no presentats, etc.).
- 10. Si es dona el cas que un o una estudiant arriba tard:
 - No interrompre la sessió.
 - Abans d'acabar la sessió tutorial informar del compliment de la puntualitat fent-ho de forma positiva i valorant la importància que té aquest aspecte des d'una perspectiva professional.
- 11. Entre les dues tutories, l'estudiantat haurà de [14]:
 - Cercar informació.
 - Resoldre dubtes amb professorat tutor o expert en la matèria.
 - Organitzar i sintetitzar els continguts trobats.
 - Identificar les fonts bibliogràfiques.
 - Elaborar resums i esquemes per facilitar l'estudi i aprenentatge.

Guia de la segona sessió tutorial de l'ABP: escenari o cas (resolució d'objectius)

En la segona sessió tutorial cada estudiant presenta la informació cercada respecte cadascun dels objectius que s'havia marcat a la primera tutoria. Es posa en comú tota la informació i el mateix estudiantat és qui, amb la supervisió de tutoria, consensuarà els continguts. Finalment, es fa una avaluació del procés [14].

Concretament, la segona sessió tutorial s'estructura de la manera següent:

1. Disposició de l'estudiantat en cercle.

2. Acomodació dels i de les estudiants.
3. Recordar que l'exposició dels continguts apresos s'han de portar a terme en 1 hora i 45 minuts.
4. Preguntar als estudiants si la persona secretària serà la mateixa. En cas contrari, si hi ha alguna persona voluntària o fer una nova elecció.
5. Iniciar la sessió tutorial:
 - Demanar a la persona secretària la lectura del primer objectiu d'aprenentatge.
 - Preguntar al grup qui vol començar a explicar els continguts i demanar-li que citi la font d'informació bibliogràfica amb autors o autores amb nom complet.
 - És decisió del grup que la síntesi dels continguts s'anotin a la pissarra.
 - Després de l'exposició de l'estudiant, preguntar: algú vol matisar o afegir algun aspecte més?
 - Si no hi ha més aspectes sobre allò exposat per l'estudiantat, el grup ha d'acordar la consecució o no de l'objectiu.
 - Passar al següent objectiu i així successivament.
6. Acabar la sessió tutorial amb l'avaluació qualitativa general:
 - Com s'ha vist la dinàmica de treball?
 - Com us heu sentit en el treball de l'ABP, de forma individual i com a grup?
 - Com podem millorar, tant a nivell individual com grupal, a la següent tutoria?
7. Agrair a l'estudiant que ha actuat de secretari o secretària.
8. És convenient després de la sessió tutorial:
 - Avaluar cada estudiant segons la plantilla avaluativa.
 - Anotar comentaris i incidències (no presentats, etc.).
9. A l'última sessió tutorial d'ABP de cada semestre l'estudiantat avaluarà el tutor o la tutora.

10. A la darrera sessió tutorial del semestre es plantejaran els objectius que hauran d'exposar com a grup a la sessió plenària.

DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ PLENÀRIA

Abans de l'última sessió tutorial del semestre es comunicarà al professorat:

- El repartiment d'objectius que hauran de desenvolupar cada grup.
- L'ordre d'exposició de cada grup el dia de la sessió plenària (en funció del repartiment d'objectius).

Donar les indicacions següents als i les estudiants a la darrera sessió tutorial:

- Remarcant l'objectiu de la sessió plenària, les competències que s'avaluen (es pot comentar la rúbrica) i el paper del professorat expert.

Objectiu. Comunicar-se oralment i per escrit sobre temes de la seva especialitat de forma original i creativa, adaptant-se a l'auditori o als destinataris i utilitzant suports o recursos que fan més eficaces les produccions orals.

- Recordar que l'avaluació de la plenària comporta un 10% de la nota final del procés d'ABP. En cas de no assistir a la sessió plenària sense justificació l'estudiant tindrà un 0.
- La persona tutora controlarà l'assistència a la sessió plenària dels membres del seu grup.
- Aquells objectius que els i les estudiants hagin acordat amb el grup per treballar, però que no es contemplen en el manual de casos d'ABP no es presentaran a la sessió.
- Indicacions per abans de la presentació dels objectius:
 - Es recomanarà als estudiants que envïin els objectius treballats amb anterioritat a la sessió plenària (acordar amb el grup) a la persona tutora, per tal que els pugui assessorar.
 - Es pot realitzar l'exposició amb suport audiovisual: PowerPoint, Prezi, Canva, Genially, etc.

- Adjuntar les presentacions a la Tasca habilitada en el Moodle com a mínim 24 hores abans de la sessió plenària.
- Es recomana que per realitzar l'exposició oral siguin com a màxim tres persones.
- Els grups que iniciïn el primer objectiu de cada escenari, caldrà que expliquin / llegeixin o comparteixin l'escenari abans d'iniciar els objectius.
- Durant la presentació dels objectius:
 - Temps per exposició de màxim 12 minuts. És important ajustar-se al temps, és un criteri d'avaluació.
 - Respecte als continguts, recordar enunciar objectius i els principals continguts que es treballen. La presentació dels continguts ha de ser sintètica i esquemàtica. No cal desenvolupar el treball complet i extens generat a cada objectiu, sinó ressaltar la informació més important.
 - Es recomana vincular l'exposició dels objectius amb el cas.
- Després de la presentació dels objectius:
 - El professorat pot plantejar correccions o esmenes, que els i les estudiants hauran de corregir posteriorment.
 - Serà el torn del professorat per tal de validar la informació i concretar si hi ha alguna mancança.
 - Es demanarà prèviament als estudiants que estiguin atents per tal de prendre nota dels possibles dubtes.
 - El professorat i l'estudiantat present a la sessió plenària podran fer alguna pregunta sobre els objectius exposats pels estudiants.
- En finalitzar la sessió plenària:
 - Si cal corregir alguna presentació, el grup ho farà posteriorment i ho lliurarà a la coordinació d'ABP.
 - Les presentacions definitives s'adjuntaran a la tasca del Moodle de l'ABP i de cada assignatura relacionada.

DESENVOLUPAMENT DE LES REUNIONS POSTUTORIALS

Durant el desenvolupament de la metodologia ABP el professorat tutor es reuneix amb la coordinació de l'ABP del curs corresponent almenys dues vegades per semestre.

- **Primera reunió postutorial.** Normalment coincidirà amb la segona tutoria del primer cas (resolució d'objectius) i es comentaran les possibles incidències a l'inici de l'ABP (estudiants a grups que no pertoquen, incidències en la gestió de Moodle, incidències en la dinàmica grupal, etc.).
- **Segona reunió postutorial.** Normalment coincidirà amb la primera tutoria de l'últim cas (redacció d'objectius). En aquesta reunió es recordarà el funcionament de la plenària i es farà el repartiment d'objectius entre el professorat. De nou, es comentaran també les possibles incidències que hagin sorgit durant l'ABP (absències de l'estudiantat, problemes amb el Moodle, etc.).

Aquestes reunions formen part de l'activitat docent del professorat. En finalitzar les reunions tutorials de tots els grups (M1, M2, i T1) la coordinació de l'ABP ha de redactar una acta on es resumeixin totes les informacions i acords a què s'arriba i que s'enviarà a tot el professorat tutor.

Avaluació de l'ABP

L'avaluació del procés de l'ABP, on s'avaluen les competències transversals suposen un 10 % de la qualificació de cadascuna de les assignatures troncal, de tal forma que és necessari aprovar el procés ABP per superar cadascuna de les assignatures troncal de cada curs.

La nota final d'ABP es repartirà en 50 % ABP del primer semestre i 50 % ABP del segon semestre en el primer i segons curs del grau. En el cas del tercer curs del grau aquest percentatge serà del 60 % ABP del primer semestre i 40 % ABP del segon semestre, ja que en aquest cas el segon semestre hi ha menys casos.

Per poder ser avaluat, la primera premissa que cal complir és l'obligatorietat de l'assistència a les sessions tutorial de l'ABP. Tot seguit es descriu l'avaluació del procés tutorial.

PUNTUALITAT

La puntualitat és la qualitat humana de fer les coses a temps i arribar als llocs en l'horari acordat. La puntualitat és un valor molt important en tant que:

- Demostra respecte pel temps propi i el dels altres.

- Genera confiança, ordre i eficàcia en les relacions i activitats.
- És necessària per complir amb compromisos i obligacions a temps.

En relació amb la puntualitat durant el desenvolupament de l'ABP:

- La puntualitat s'avalua al final del semestre i es té en compte la mitjana de totes les sessions realitzades.
- L'avaluació de la puntualitat tindrà un pes del 5 % de la nota del procés d'ABP.

Criteris d'avaluació de la rúbrica de la puntualitat

Seguidament a la taula 1 es mostren els criteris d'avaluació de la puntualitat.

Taula 1. Criteris d'avaluació de la rúbrica de la puntualitat

Nivell de puntualitat	No ha estat puntual més d'un dia i més de cinc minuts no justificats	No ha estat puntual un dia, més de cinc minuts no justificats	Ha estat puntual
Puntuació	0 punts	0,25 punts	0,5 punts

Font: elaboració pròpia.

SESSIONS TUTORIALS D'ABP

- Avaluar cada estudiant segons els criteris de la rúbrica d'avaluació (taules 2 i 3).
 - A la **primera tutoria** (formulació objectius) puntuar els ítems coneixements previs, habilitats de raonament, habilitats comunicatives i treball en grup. Aquesta avaluació es pot anotar i passar al qualificador en finalitzar la segona tutoria.
 - A la **segona tutoria** (resolució objectius) cal puntuar tots els ítems de la rúbrica (taula 2) excepte l'ítem «coneixements previs».

- Anotar incidències i comentaris (no presentats, etc.).
- Visualitzar l'autoavaluació que es fa l'estudiantat dels diferents casos pot ser una bona eina pel professorat per poder fer una reflexió o *feedback*.
- En cas que un estudiant no es presenti en alguna de les sessions tutorial de l'ABP, vegeu l'apartat «Gestió de les absències a les sessions tutorial de l'ABP» d'aquesta guia per saber com s'hauria de puntuar.
- L'avaluació de les sessions tutorial tindran un pes del 80 % de la nota del procés d'ABP.

Criteris d'avaluació de la rúbrica de les tutories de l'ABP

A continuació es presenta la graella de puntuació de les sessions tutorial a la taula 2 i seguidament, a la taula 3 es poden consultar els criteris d'avaluació de cada un dels ítems a avaluar.

Taula 2. Graella de puntuació de les sessions tutorial

Criteris Avaluació de les sessions tutorial	% qualificació	Tutoria 1	Tutoria 2
Aprenentatges previs	10 %		No s'avalua
Aprenentatge autònom	10 %	No s'avalua	
Habilitats raonament	20 %		
Habilitats comunicatives	20 %		
Treball en grup, activitat participativa	20 %		
Fonts informació	10 %	No s'avalua	

Font: elaboració pròpia.

Taula 3. Criteris d'avaluació de la rúbrica de les sessions tutorialis d'ABP

%	Criteris d'avaluació	0-3	4-6	7-8	9-10
1. Aprentatges previs					
10 %	Aprentatges previs, coneixements, creences, actituds, valors i normes vinculades a l'objectiu d'aprenentatge.	No apareixen. No aporta res.	No vincula els aprenentatges a l'objectiu d'aprenentatge. Aporta, però no ho relaciona amb res.	Vincula els aprenentatges previs sense argumentar-los.	Vincula justificadament amb evidència els aprenentatges previs vinculats a l'objectiu d'aprenentatge.
2. Aprentatge autònom					
10 %	S'entén per aprenentatge autònom o autoaprenentatge aquell aprenentatge no dirigit per un professor o professora, sinó que l'estudiantat fa autònoma. És a dir si ha sabut identificar les mancances en la seva formació, ha sigut capaç de trobar les fonts d'informació per superar aquestes mancances i finalment si ha sigut capaç de construir el seu coneixement.	Mai ha exposat amb evidència el seu treball individual al grup ni ha defensat els seus punts de vista.	Algunes vegades ha exposat amb evidència el seu treball individual al grup, però ha defensat els seus punts de vista en poques ocasions o només ho ha fet quan el professorat o tutor li ha demanat.	Quasi sempre ha exposat amb evidència el seu treball individual al grup i quasi sempre ha defensat els seus punts de vista.	Sempre ha exposat amb evidència el seu treball individual al grup i sempre ha defensat els seus punts de vista.

%	Criteris d'avaluació	0-3	4-6	7-8	9-10
3. Habilitats de raonament					
20 %	3.1. Tutoria objectius aprenentatge. Definició: Utilització d'estratègies cognitives (lògica, associacions, detecció d'informació rellevant) per a la redacció dels objectius d'aprenentatge.	No realitza cap aportació (paraules/ conceptes clau) per a la redacció dels objectius d'aprenentatge.	Realitza alguna aportació (paraules/ conceptes clau) per a la redacció dels objectius, pot ser espontània o estimulada pel grup i pel professorat tutor.	Realitza aportacions (paraules/ conceptes clau) per a la redacció dels objectius, espontàniament, en consonància amb el debat del grup sobre l'escenari.	Participa activament i, fins i tot organitza, aportant paraules/ conceptes clau i recollint les de la resta del grup, establint lligams entre elles per afavorir la redacció dels objectius d'aprenentatge.
	3.2. Tutoria resolució objectius. Definició: Utilització d'estratègies cognitives (lògica, associacions, detecció d'informació rellevant) per a la resolució dels objectius d'aprenentatge.	No realitza cap aportació (resolució/ complementació d'algun objectiu) per a la resolució dels objectius plantejats.	Realitza alguna aportació, o intenta complementar la resolució d'algun objectiu, llegint el que té escrit, sense establir cap lligam amb el cas o amb el que havia dit l'estudiant anterior. Pot ser espontània o estimulada pel grup i professorat tutor.	Realitza aportacions o intenta complementar la resolució dels objectius d'aprenentatge, relacionant-los amb el cas i no repetint informació que ja han dit altres estudiants.	Realitza aportacions i intenta complementar la resolució dels objectius d'aprenentatge relacionant-los amb el cas, sense repetir informació d'altres estudiants i integrant-les amb els diferents conceptes del cas i experiències personals o d'actualitat.

%	Criteris d'avaluació	0-3	4-6	7-8	9-10
4. Habilitats comunicatives					
20 %	Mostra habilitat per comunicar-se amb claredat i llenguatge inclusiu i no sexista d'acord amb el seu nivell de coneixements, és respectuós amb el grup, escolta i atén les diferents aportacions que es fan.	Mai es comunica de forma respectuosa i clara ni utilitza un llenguatge inclusiu i no sexista d'acord amb el seu nivell de coneixement esperat.	Algunes vegades es comunica de forma respectuosa i clara i utilitza el llenguatge inclusiu i no sexista d'acord amb el nivell de coneixement esperat.	Quasi sempre es comunica de forma respectuosa i clara i utilitza el llenguatge inclusiu i no sexista d'acord amb el nivell de coneixement esperat.	Sempre es comunica de forma respectuosa i clara i utilitza el llenguatge inclusiu i no sexista d'acord amb el nivell de coneixement esperat.
5. Treball de grup. Activitat participativa					
20 %	Participació en el treball de grup per assolir els objectius d'aprenentatge. Nivells de col·laboració en el grup.	No ajuda a resoldre problemes del grup en l'assoliment d'objectius o en les diferències grupals. Desmotiva al grup. Mostra una actitud passiva en tota la sessió.	No dificulta el funcionament del grup, però tampoc fa aportacions que el millorin. Només participa quan se li pregunta, però aquesta és repetitiva o poc valuosa pel grup.	Mostra una actitud positiva i genera bona relació amb els membres del grup. Ajuda en el bon funcionament del grup. Participa activament i aporta idees que ajuden a resoldre problemes.	Mostra una molt bona actitud i ajuda al fet que hi hagi molt bon clima de treball. Davant les dificultats es mostra de manera positiva i motiva al grup. Posa ordre per evitar la dispersió, però de forma positiva, constructivament. Ajuda a resoldre problemes en el grup.

%	Criteris d'avaluació	0-3	4-6	7-8	9-10
10 %	Conjunt de recursos informatius que engloben dades útils de tota índole per satisfer una demanda d'informació o coneixement. Classificació segons el grau d'originalitat i intensitat de coneixement (fonts primàries, fonts secundàries i terciàries) i incorpora i fomenta la evidència científica realitzada per dones.	Bibliografia insuficient per la procedència o pel contingut: Bibliografia de procedència no fiable com webs no acreditades, documents no pertinents per errades a l'estratègia de cerca, documents no rellevants, etc. No incorpora cap evidència científica realitzada per dones.	Bibliografia de procedència fiable (bases de dades en ciències de la salut o altres segons el tema, fonts secundàries...) però insuficient per resoldre l'objectiu. Incorpora alguna evidència científica realitzada per dones.	Bibliografia recuperada pertinent i suficient per explicar el tema d'interès. Bibliografia recent o antiga de gran vàlua (cites de referència obligada per la seva qualitat, com per exemple definicions de constructes i teories vigents). Incorpora les evidències científiques rellevants realitzades per dones.	Bibliografia recuperada pertinent i suficient per explicar el tema d'interès a nivell nacional i internacional. Bibliografia recent o antiga de gran vàlua (cites de referència obligada per la seva qualitat, com per exemple definicions de constructes i teories vigents). Bibliografia amb elevada qualitat segons nivells d'evidència.

Font: elaboració pròpia.

Gestió de les absències a les sessions tutorial·s d'ABP

L'assistència a les sessions tutorial·s és obligatòria. Les absències només són justificables per motius majors aportant un document vàlid degudament signat.

- Si l'absència és a la **primera tutoria** d'un dels escenaris, aquesta no es recupera. Cal que demani els objectius als companys i companyes, i que els porti resolts a la segona tutoria. Els ítems es puntuaran en funció de la seva participació en la segona tutoria. L'ítem de coneixements previs es puntuarà amb una nota màxima de 5.
- Si l'absència és a la **segona tutoria**, aquesta es recupera presentant per escrit la resolució dels objectius, tenint cura que la presentació estigui ben estructurada, havent resumit i agrupat la informació de diferents fonts i especificant la bibliografia de cada font. Els ítems es puntuaran en funció de la seva participació en la primera tutoria. Per lliurar la informació tindrà un termini màxim de cinc dies des de la darrera sessió tutorial.

Si es produeixen 2 o més absències justificades:

- L'estudiantat que no aprovi el procés d'ABP o que no assoleixi la presencialitat mínima exigida (2 o més absències justificades), haurà de fer l'Activitat Recuperable (AR). Aquesta activitat consisteix en la resolució d'un cas amb la mateixa estructura de sessions.
- Tot i haver de realitzar l'AR per absències justificades, l'estudiantat ha de continuar anant a les sessions tutorial·s restants per treballar els objectius i els continguts que se'n deriven.

Les absències no justificades comporten suspendre l'ABP.

FONTS BIBLIOGRÀFIQUES

En el cas de l'ABP es demana que l'estudiantat presenti les citacions en estil Vancouver. Es pot consultar informació addicional a l'estil de citació Vancouver i l'enllaç de la biblioteca de la UdG (on hi ha exemples pràctics de diferents tipus de documents citats) a l'Annex 3.

En el desenvolupament de l'ABP, cal tenir en compte que:

- Per avaluar l'apartat de citacions bibliogràfiques segons Vancouver, l'estudiantat ha de lliurar 2 citacions bibliogràfiques diferents de la segona sessió tutorial de cada escenari.
- Per tal d'identificar el gènere de les autories bibliogràfiques, l'estudiantat cercarà si les citacions fetes són d'homes o dones. En cap cas això ha de modificar l'estil Vancouver.
- La tutora o el tutor revisarà les citacions i les lliurarà a l'estudiant.
- A petició de la tutora o el tutor, i de manera aleatòria, alguna o algun estudiant pot fer la citació bibliogràfica a la pissarra.
- Les citacions bibliogràfiques tenen un pes total de la nota del 5 % repartida en els tres escenaris. No realitzar-la o realitzar-la de manera incorrecta, suposa un 0 a la rúbrica d'avaluació.
- Les citacions bibliogràfiques s'hauran de lliurar com a màxim el dia de la 2a tutoria (resolució d'objectius).
- Les citacions del primer semestre del primer curs són formatives excepte l'última, però és obligatori presentar-les totes. Les citacions del segon semestre del primer curs, i segon i tercer curs seran totes avaluables.
- L'avaluació de les fonts bibliogràfiques tindran un pes de 5 % de la nota del procés d'ABP.

Criteris d'avaluació de les fonts bibliogràfiques

Es considerarà una font bibliogràfica ben presentada segons l'estil Vancouver quan no contingui cap error. S'entén per error l'absència de qualsevol element (coma, punt, espais, claudàtors, majúscules, minúscules, etc.) o que estiguin mal redactats segons la normativa.

SESSIÓ PLENÀRIA

Per dur a terme l'avaluació de la sessió plenària cal considerar els següents aspectes:

- La sessió plenària és d'assistència obligatòria de manera que el professorat tutor passaran llista per assegurar-se que totes les persones integrants del seu grup hi estan presents.
- L'avaluació de la sessió plenària representa un 10 % del procés d'ABP.
- En cas de no assistència a la plenària per causa injustificada, la nota de la sessió plenària d'aquell estudiant serà zero.

Criteris d'avaluació de la rúbrica de la sessió plenària

A les taules 4 i 5 es mostren la definició dels paràmetres i dels criteris d'avaluació de l'exposició de la sessió plenària:

Taula 4. Paràmetres d'avaluació de l'exposició de la sessió plenària

Claredat d'idees	Es comprenen adequadament els continguts de la presentació.
Seguretat	Manifesta nerviosisme, li tremola la veu quan parla.
Explicació directa i no lectura del paper	Afegeix informació a la presentada en les diapositives.
Unió coherent de les diapositives o altres recursos didàctics	Utilitza nexes d'unió adequats entre les distintes diapositives.
Durada de la presentació	El temps utilitzat s'ajusta al que es preveu inicialment, velocitat adequada.
Posició	Manifesta dinamisme i assenyal els objectes requerits en les diapositives, pissarra, etc.
Llenguatge inclusiu	Utilitza un llenguatge inclusiu i no sexista i unes imatges no estereotipades (sexe, gènere o ètnia) tant en l'exposició oral com en la presentació escrita dels objectius.

Font: elaboració pròpia.

Taula 5. Barem per a l'avaluació de la comunicació oral

Paràmetre	Puntuació
Sobre 10 punts cada paràmetre de 0 a 10, s'indiquen algunes posicions intermèdies com a referència. S'avalua amb aquesta puntuació sense tenir en compte el curs, després es pondera la nota final tenint en compte el curs.	
Claredat d'idees: clara (10), bastant clara (7), intermèdia (5), poc clara (3), incomprensible (0).	
Seguretat: molta (10), bastant (7), intermèdia (5), poca (3), gens (0).	
Explicació directa i no lectura del paper: No llegeix res i mira al públic (10), llegeix poc o mira bastant al públic (7), intermedi (5), llegeix bastant i mira poc al públic (3), ho llegeix tot i no mira gens al públic (0).	
Unió coherent de les diapositives o altres recursos didàctics: molta (10), bastant (7), intermèdia (5), poca (3), gens (0).	
Durada de la presentació: temps previst en marges, fins a 2 minuts (10), fins a 5 minuts (5), més de 5 minuts (0).	
Posició: dinàmica (10), bastant dinàmica (7), intermèdia (5), estàtica (3), molt estàtica (0).	
Llenguatge inclusiu: Utilitza sempre el llenguatge inclusiu i no sexista en l'exposició (escrita o oral) i les imatges no mostren estereotips (10), bastant sovint (7), a vegades llenguatge inclusiu i no sexista en l'exposició (escrita o oral) o inclouen alguna imatge que fomenta els estereotips (5), poc sovint llenguatge inclusiu i no sexista en l'exposició (escrita o oral) o inclouen alguna imatge que fomenta els estereotips de sexe (3), utilitza llenguatge no inclusiu i sexista en l'exposició (escrita o oral) o inclouen alguna imatge que fomenta els estereotips de sexe, gènere o ètnia (0).	
Puntuació final (sobre 70)	

Font: elaboració pròpia.

AVALUACIÓ TOTAL DEL PROCÉS D'ABP

Per poder obtenir una qualificació favorable del procés de l'ABP cal haver assistit a totes les sessions tutorial·s (o haver-les recuperat) i a la sessió plenària. La nota es pondera de la següent manera:

- 80 % s'obté de la mitjana de tots els casos i escenaris treballats durant el semestre.
- 10 % s'obté de la nota de la presentació a la plenària.
- 5 % s'obté de la nota de les citacions bibliogràfiques
- 5 % s'obté de la nota de la puntualitat.

A la taula 6 es pot veure la graella de qualificacions del procés ABP.

Taula 6. Ponderació de les qualificacions del procés ABP

Procés ABP	% qualificació
Sessions tutorial·s	80 %
Sessió plenària	10 %
Cites bibliogràfiques	5 %
Puntualitat	5 %
Nota final	100 %

Font: elaboració pròpia.

AVALUACIÓ DEL PROFESSORAT TUTOR D'ABP

L'estudiantat disposarà en el Moodle d'un enllaç des d'on podrà avaluar al professorat tutor d'ABP. Aquesta avaluació té l'objectiu de millorar la tasca docent a partir de les valoracions de l'estudiantat, així com permetre la reflexió sobre la pràctica docent i implementar noves estratègies i mètodes a l'aula. D'aquesta manera es pretén involucrar l'estudiant en el procés educatiu.

Criteris d'avaluació del professorat tutor d'ABP

Seguidament, a la taula 7, es detalla quins són els criteris d'avaluació. Tots els criteris es puntuaran d'acord amb l'escala de valoració següent excepte els dos ítems finals que són de caràcter qualitatiu. Al final de l'ABP, coordinació farà arribar individualment la valoració de l'estudiantat al professorat tutor.

Taula 7. Criteris d'avaluació del professorat tutor d'ABP

	Sempre	Tot sovint	Alguna vegada	Poques vegades	Mai
Facilita la consecució dels objectius d'aprenentatge					
Estimula l'esforç i les contribucions dels estudiants					
Du a terme una crítica raonable i constructiva					
És objectiu en les avaluacions dels estudiants					
Ajuda a identificar les necessitats d'aprenentatge					
Demostra un interès actiu en el meu grup, és honest, amigable i s'interessa per participar en els processos del grup					
Crea un ambient relaxat i obert per iniciar una discussió					
Escolta i respon adequadament als meus problemes i preguntes					
Estimula l'interès per aprendre					
Incentiva les bones relacions amb els membres del grup					

Tot seguit et donem un espai per comentar qualsevol aspecte relacionat amb el tutor o la tutora:

Punts forts	
Aspectes que cal millorar	

Font: elaboració pròpia.

AUTOAVALUACIÓ DE L'ESTUDIANT

L'autoavaluació permet desenvolupar entre l'estudiantat consciència dels seus propis processos d'aprenentatge, adonant-se dels seus avenços i dificultats. Això permet assumir responsabilitat en el seu aprenentatge, identificant i corregint errors i, per tant, millorar el seu rendiment.

A més, pel professorat tutor suposa una valuosa informació sobre el ritme d'aprenentatge, progressos, dificultats i necessitats. Aquesta informació permet adaptar millor les estratègies i recursos d'aprenentatge.

L'estudiantat disposarà al Moodle d'un enllaç des d'on podrà autoavaluar-se amb la mateixa rúbrica d'avaluació que utilitza el professorat.

Criteris d'avaluació de la rúbrica d'autoavaluació de l'estudiant

Els criteris d'avaluació de la rúbrica d'autoavaluació són iguals als de la rúbrica de les sessions tutorial de l'ABP (consultar apartat «Criteris d'avaluació de la rúbrica de les sessions tutorial de l'ABP»). Això permet comparar l'avaluació del docent i de l'estudiantat i valorar les possibles causes de discrepàncies en el cas que aquestes siguin notables.

Detectar possibles discrepàncies permet tan a l'estudiant com al docent reflexionar sobre el seu rol en el procés d'aprenentatge i buscar estratègies de millora en cas que sigui necessari.

AVALUACIÓ RECUPERABLE. CAS EXPRÉS

L'Aprentatge Basat en Problemes, és una activitat docent d'assistència obligatòria, on una part de l'avaluació es fonamenta en la participació, treball de l'estudiantat i treball d'aprenentatge autònom que mostra en les sessions tutorial. Així l'avaluació del procés només es pot avaluar durant les sessions tutorial presencials. Quan l'estudiant no pot assistir, de forma justificada a dues sessions tutorial o suspèn l'ABP, pot dur a terme l'activitat recuperable semestralment, que anomenem el Cas Exprés. Aquesta avaluació consisteix a fer dues sessions tutorial amb coordinació de l'ABP i un membre del professorat tutor d'ABP del curs acadèmic en qüestió, on es presenta un cas ABP que inclou alguns dels objectius d'aprenentatge treballats en aquell semestre. L'avaluació recuperable de

l'ABP està planificada en el calendari acadèmic del Grau d'Infermeria. Entre la primera i la segona tutoria l'estudiant disposarà d'un mínim de tres dies per realitzar la resolució dels objectius.

Criteris d'avaluació de la rúbrica del cas exprés

Els criteris d'avaluació seran els mateixos que els de les sessions tutorial.

Annexos

ANNEX 1. OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS) EN ELS ESTUDIS DEL GRAU EN INFERMERIA DE LA FACULTAT D'INFERMERIA DE LA UDG

Què són els ODS?

L'any 2015, l'ONU va aprovar l'Agenda 2030 sobre el Desenvolupament Sostenible, una oportunitat perquè tots els països i les societats emprenguin un nou camí per millorar les vides de tothom, sense deixar a ningú enrere.

L'Agenda compta amb 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) [15]. Les temàtiques que aborden van des de la pobresa, la fam, la pau, la salut, l'educació, les desigualtats, la inclusió, la prosperitat econòmica, la protecció del planeta, la lluita contra el canvi climàtic, les ciutats i els territoris, l'energia, el consum i la producció sostenibles i la governança [16].

Figura 2. Els objectius pel desenvolupament Sostenible, amb la infografia original de l'ONU

Font: United Nations, 2018.

Les Nacions Unides categoritzen els 17 ODS en 5 grans eixos, són els «5 P» (persones, planeta, prosperitat, pau i partnership), i es troben representats a la següent figura:

Figura 3. Classificació dels ODS. Els cinc eixos dels Objectius de desenvolupament sostenible

Font: SINTAC, 2024.

El paper de les universitats és clau per a l'assoliment dels 17 ODS, incorporant-los en les seves missions de **docència** per a la transmissió de

coneixement, valors i competències, en segon lloc, la **recerca i la innovació** per generar nou coneixement i noves solucions als reptes plantejats per la societat i per últim, el **compromís social**, que inclou el retorn a la societat del coneixement i les respostes a les problemàtiques que ja té plantejades.

La guia disponible en espanyol «Cómo empezar con los ODS en las universidades: una guía para las universidades, los centros de educación superior y el sector académico» explica les bases per a la implementació de l'Agenda 2030 a les institucions d'educació superior [18].

En aquest context, la Facultat d'Infermeria té un paper rellevant en la formació de l'estudiantat i en la construcció d'un món més sostenible, just i igualitari, des de la transversalitat i el pensament crític. La salut en tant que dret universal té una posició central en l'agenda a través dels ODS com l'ODS 3 —Salut i benestar— i està estretament relacionada amb més d'una dotzena de metes d'altres objectius, relacionades amb la salut urbana, accés a medicaments i malalties no transmissibles, entre d'altres. Els ODS representen una oportunitat única per promoure la salut global a través d'una estratègia integrada i transversal [19].

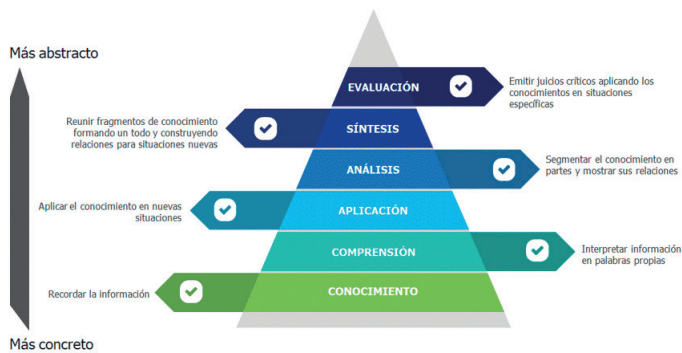
ANNEX 2. TAXONOMIES DELS VERBS D'APRENENTATGE

Les taxonomies d'aprenentatge són una eina docent que permet descriure els diferents tipus de conductes, comportaments i característiques que el docent espera que l'estudiantat adquireixi o desenvolupi en la seva manera d'aprendre. Podem trobar molts exemples de taxonomies (Taxonomia de Bloom [20], Taxonomia de Bloom revisada [21], Taxonomia de Marzano [22], Taxonomia de Bloom digital revisada [23] i la taxonomia de Fink [24] totes elles comparteixen elements comuns i alhora presenten certes diferències de manera que depenent de l'àmbit o propòsit d'estudi podem escollir la que millor s'adapti als nostres objectius.

Usualment, s'identifiquen en diferents àmbits, nivells, estadis o dimensions d'aprenentatge, sovint aquests es presenten de manera jerarquitzada, com per exemple en el cas de la taxonomia de Bloom i les seves revisions [20, 21, 23] o sense jerarquitzar com en el cas de la taxonomia de Fink [24].

La dimensió cognitiva de la taxonomia de Bloom es mostra a la següent figura 4, aquesta parteix del més concret que és el coneixement al més abstracta que és l'avaluació.

Figura 4. Dimensions cognitives de la taxonomia de Bloom

Font: Bloom, 1956 i Anderson, 2001.

Les equivalències entre les categories intel·lectuals per nivells de complexitat creixent amb les categories de Bloom són les següents (taula 8):

Taula 8. Equivalències entre les categories intel·lectuals per nivells de complexitat creixent amb les categories de Bloom

Categorías intel·lectuals	Categorías de Bloom
Reproducció	Recordar
Transferència	Aplicar
Crítica	Analitzar
Creativitat	Avaluar, sintetitzar i crear

Font: elaboració pròpia.

La utilització dels verbs en la formulació d'objectius en l'ABP és fonamental i dependrà del que s'espera que l'estudiant adquireixi o desenvolupi en el seu aprenentatge s'utilitzaran uns verbs d'una categoria o una altra. És per això que es facilita a l'estudiantat els verbs segons la taxonomia de Bloom modificada [21], és un instrument que ens permet formular objectius de forma jerarquitzada. A la taula 9 es mostren exemples de verbs d'acció segons la taxonomia de Bloom revisada [21].

Taula 9. Verbs d'acció de la taxonomia de Bloom en català

Recordar	adquirir, anomenar, anotar, assenyalar, augmentar, conèixer, enumerar, enunciar, descriure, llistar, localitzar, identificar, memoritzar, recuperar, reconèixer, repetir, seleccionar, subratllar, trobar.
Entendre	argumentar, associar, classificar, comparar, comprendre, contrastar, defensar, demostrar, descriure, determinar, diferenciar, distingir, establir, exemplificar, explicar, inferir, integrar, interpretar, il·lustrar, opinar, parafrasejar, relacionar, resumir, transferir, veure la utilitat.
Aplicar	administrar, adoptar, ajudar, aplicar, assegurar, assistir, assumir, calcular, classificar, col·laborar, comunicar, completar, contribuir, cooperar, delimitar, demostrar, descobrir, desenvolupar, donar, dramatitzar, efectuar, elegir, ensenyar, examinar, executar, formular, generalitzar, guiar, implementar, obrar, ocupar, practicar, preparar, presentar, prevenir, produir, proporcionar, proposar, recaptar, redactar, resoldre, utilitzar.
Analitzar	analitzar, atribuir, calcular, catalogar, classificar, comparar, debatre, desconstruir, deduir, descompondre, discriminar, distingir, escodrinyar, estructurar, examinar, identificar, integrar, ordenar, organitzar, plantejar, ponderar, provar, reconèixer, solucionar, trobar, verificar.
Avaluar	apreciar, concloure, contrastar, controlar, comparar, criticar, decidir, detectar, descriure, discriminar, estimar, experimentar, formular hipòtesis, interpretar, avaluar, justificar, jutjar, mesurar, provar, qualificar, reorganitzar, revisar, recomanar, valorar.
Crear	canviar, combinar, construir, crear, dissenyar, elaborar, idear, modificar, planificar, produir, realitzar.

Font: elaboració pròpia a partir de Bloom, 1956 i Anderson, 2001.

ANNEX 3. CITACIONS BIBLIOGRÀFIQUES SEGONS L'ESTIL VANCOUVER

És important quan es fa un treball d'investigació citar les fonts consultades i fer una llista de referències de manera que aquestes es puguin identificar i recuperar si els lectors del document ho consideren oportú.

L'any 1978 un grup d'editors de revistes mèdiques generals es van reunir a Vancouver per establir una sèrie de directrius i acordar el format dels articles que s'enviessin a les seves revistes. A causa de la localització d'aquesta

reunió es van conèixer aquests editors com «Grup Vancouver». Els requisits acordats es van publicar per primer cop el 1979. El «Grup Vancouver» es va expandir i va progressar a l'*International Committee of Medical Journal Editors* (ICMJE) [25].

L'objectiu de l'ICMJE en desenvolupar les seves recomanacions era revisar les millor pràctiques i estàndards ètics en la realització i presentació d'informes de recerca i articles o altres documents publicats en revistes científiques mèdiques. Aquestes recomanacions pretenen ajudar als editors, revisors, autors i altres implicats a la revisió per parells i les publicacions biomèdiques de manera que aquestes siguin clares, reproduïbles i precises a més d'imparcials [26].

Segons les recomanacions Vancouver és recomanable que les citacions siguin dels darrers cinc anys (preferiblement els dos últims) llevat que no es trobin fonts recents o siguin considerades històriques.

Podeu consultar com citar documents segons l'estil Vancouver a la web de la biblioteca de la Universitat de Girona a través de l'enllaç següent:

https://biblioteca.udg.edu/ca/com-citar-document/estil-vancouver?language_content_entity=ca

Bibliografia

- [1] Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària [Internet]. 2018 [citad 15 maig 2024]. Disponible a: <https://www.aqu.cat/Estudis/Difusio/Publicacions/Cercador-de-publicacions/Marc-general-per-a-la-incorporacio-de-la-perspectiva-de-genere-en-la-docencia-universitaria>
- [2] Rideout E, Carpio B. The Problem-based Learning Model of Nursing Education. A: Rideout E, editor. Transforming nursing education through problem-based learning, Sudbury, Mass.: Jones and Bartlett Publishers; 2001, p. 21-51.
- [3] Wei B, Wang H, Li F, Long Y, Zhang Q, Liu H, et al. Effectiveness of Problem-Based Learning on Development of Nursing Students' Critical Thinking Skills: A Systematic Review and Meta-analysis. Nurse Educator [Internet]. maig 2024 [consultat el 17 de desembre de 2024];49(3):E115-9. Disponible a: https://journals.lww.com/nurseeducatoronline/fulltext/2024/05000/effectiveness_of_problem_based_learning_on.12.aspx
- [4] Rob M, Rob F. Dilemma between constructivism and constructionism: Leading to the development of a teaching-learning

- framework for student engagement and learning. JIEB [Internet]. 2018 [consultat el 17 de setembre de 2024];11:273-90. Disponible a: <https://doi.org/10.1108/JIEB-01-2018-0002>
- [5] Servant-Miklos VFC, Norman GR, Schmidt HG. A Short Intellectual History of Problem-Based Learning. In: Moallem M, Hung W, Dabbagh N, editors. The Wiley Handbook of Problem-Based Learning. [Internet]. 1st ed., Wiley; 2019, p. 3-24. [consultat el 17 de setembre de 2024]. Disponible a: <https://doi.org/10.1002/9781119173243.ch1>
- [6] Servant-Miklos VFC, Woods NN, Dolmans DHJM. Celebrating 50 years of problem-based learning: progress, pitfalls and possibilities. Adv in Health Sci Educ [Internet]. 2019 [consultat el 17 de setembre de 2024];24:849-51. Disponible a: <https://doi.org/10.1007/s10459-019-09947-9>
- [7] Oja KJ. Using Problem-Based Learning in the Clinical Setting to Improve Nursing Students' Critical Thinking: An Evidence Review. J Nurs Educ [Internet]. 2011 [consultat el 17 de setembre de 2024];50:145-51. Disponible a: <https://doi.org/10.3928/01484834-20101230-10>
- [8] Wosinski J, Belcher AE, Dürrenberger Y, Allin A-C, Stormacq C, Gerson L. Facilitating problem-based learning among undergraduate nursing students: A qualitative systematic review. Nurse Education Today [Internet]. 2018 [consultat el 17 de setembre de 2024];60:67-74. Disponible a: <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.08.015>
- [9] Cheng Y, Sun S, Hu Y, Wang J, Chen W, Miao Y, et al. Effects of different geriatric nursing teaching methods on nursing students' knowledge and attitude: Systematic review and network meta-analysis. PLoS ONE [Internet]. 2024 [consultat el 17 de setembre de 2017];19:e0300618. Disponible a: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0300618>
- [10] Jamshidi H, Hemmati Maslarpak M, Parizad N. Does problem-based learning education improve knowledge, attitude, and perception toward patient safety among nursing students? A randomized controlled trial. BMC Nurs [Internet]. 2021 [consultat el 17 de setembre de 2024];20:70. Disponible a: <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00588-1>

- [11] Santos MZD, Otani MAP, Tonhom SFDR, Marin MJS. Degree in Nursing: education through problem-based learning. *Rev Bras Enferm* [Internet]. 2019 [consultat el 17 de setembre de 2024];72:1071-7. Disponible a: <https://doi.org/10.1590/0034-7167-2018-0298>
- [12] Allert C, Dellkvist H, Hjelm M, Andersson EK. Nursing students' experiences of applying problem-based learning to train the core competence teamwork and collaboration: An interview study. [Internet]. *Nursing Open* [Internet]. 2022 [consultat el 17 de setembre de 2024] ;9:569-77. Disponible a: <https://doi.org/10.1002/nop2.1098>
- [13] Pérez-Perdomo A, Zabalegui A. Teaching Strategies for Developing Clinical Reasoning Skills in Nursing Students: A Systematic Review of Randomised Controlled Trials. *Healthcare* [Internet]. 2023 [consultat el 17 de setembre de 2024] ;12:90. Disponible a: <https://doi.org/10.3390/healthcare12010090>
- [14] Ballester-Ferrando D, Fuentes-Pumarola C. El aprendizaje basado en problemas en los estudios de enfermería [Internet]. *Documenta Universitaria*; 2012 [citat 15 maig 2024]. Disponible a: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=758976>
- [15] United Nations. [Internet]. New York: United Nations; 2018. ¿Sabes cuáles son los 17 objetivos de desarrollo sostenible?; 2024 [citat el 17 de setembre de 2024] Disponible a: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/2018/08/sabes-cuales-son-los-17-objetivos-de-desarrollo-sostenible/>
- [16] Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible [Internet]. Barcelona: Generalitat de Catalunya; 2020. Agenda 2030; 2020 [citat el 17 de setembre de 2024]. Disponible a: http://cads.gencat.cat/ca/Agenda_2030/
- [17] SINTAC. Objetivos de Desarrollo Sostenible: ¿qué son? [Internet]. 2024 [citat 17 gener 2025]. Disponible a: <https://sintac.es/que-son-los-objetivos-de-desarrollo-sostenible/>
- [18] Sustainable Development Solutions Network (SDSN). Cómo empezar con los ODS en las universidades. Una guía para las universidades, los centros de educación superior y el sector académico [Internet]. 2017 [citat 17 gener 2025]. Disponible a: <https://www.miteco.gob.es/es/ceneam/recursos/pag-web/empezar-ods-universidades.html>

- [19] United Nations. [Internet]. New York: United Nations; 2018. The 17 goals; 2024. [citat el 17 de setembre de 2024]. Disponible a: https://sdgs.un.org/#goal_section
- [20] Bloom BS, Engelhart MD. Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals. Handbook 1, Cognitive domain. London: Longmans; 1956.
- [21] Anderson, L. W., Krathwohl, D. R. A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives. New York: Longman; 2001.
- [22] Marzano RJ, Kendall JS. The new taxonomy of educational objectives. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Corwin Press; 2007.
- [23] Churches A. Taxonomía de Bloom para la Era Digital [Internet]. 2020 [citat 17 gener 2025]. Disponible a: <https://eduteka.icesi.edu.co/articulos/taxonomiabloomdigital>
- [24] Fink LD. Creating significant learning experiences: an integrated approach to designing college courses. 1. ed. [Nachdr.]. San Francisco, Calif: Jossey-Bass; 2011. 295 p.
- [25] Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals. N Engl J Med [Internet]. 1997 [consultat el 17 de setembre de 2024];336:309-16. Disponible a: <https://doi.org/10.1056/NEJM199701233360422>
- [26] International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). Purpose of the Recommendations. ICMJE: International Committee of Medical Journal Editors 2024. Disponible a: <https://www.icmje.org/recommendations/browse/about-the-recommendations/who-should-use-the-recommendations.html> (accessed May 22, 2024).

Des de la implantació de l'Espai Europeu d'Educació Superior, la metodologia docent ha evolucionat cap a un aprenentatge actiu i competencial. La Facultat d'Infermeria de la Universitat de Girona ha estat pionera en l'aplicació de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP), una estratègia que situa l'estudiant com a protagonista del seu aprenentatge mitjançant la resolució de situacions reals.

Aquesta guia serveix com a full de ruta per al professorat implicat en la metodologia ABP, proporcionant informació completa i clara sobre la metodologia, l'organització, el funcionament i els processos d'avaluació. A més, incorpora la Perspectiva de Gènere i els Objectius de Desenvolupament Sostenible, reptes actuals per a la Universitat, que actua com a agent clau per abordar-los. És una guia bàsica imprescindible per al professorat tutor que s'inicia en aquesta metodologia, i també està oberta a investigadors i professionals de la salut que busquen aprofundir en aquesta metodologia i adaptar-la a les necessitats actuals de la formació en Infermeria.

**Documenta
Universitaria**

@DocUniv
documentauniversitaria.com

**Universitat
de Girona**